

ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ОДОБРЕНО ЗА 16 ОДСТО ВИШЕ КРЕДИТА, САОПШТИО ЗА ДАН" ВИЦЕГУВЕРНЕР ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ МИЛАН РЕМИКОВИЋ

Чланство у ЕУ донијеће већу конкуренцију и ниже камате

■ Укупна актива банкарског сектора у протеклој години износила је око 7,9 милијарди еура и готово је изједначена са процијењеним БДП-ом Црне Горе, што потврђује централну улогу банака у финансирању економије, истакао је Ремиковић

У нову годину и наставак реформи ушли смо са снажним, стабилним и отпорним банкарским сектором, што потврђују кључни показатељи, који су на историјском максимуму. Коефицијент адекватности капитала банака износи 19,39 одсто, што је више него двоструко изнад законског минимума од 8 одсто, а то омогућава банкама да апсорбују потенцијалне шокове и наставе да подржавају кредитну активност и економски раст, кажао је за „Дан“ вицегувернер Централне банке Црне Горе Милан Ремиковић.

– Укупна актива банкарског сектора у протеклој години износила је око 7,9 милијарди еура и готово је изједначена са процијењеним БДП-ом Црне Горе, што потврђује централну улогу банака у финансирању економије. Капитал банака износи око милијарду еура, уз годишњи раст од приближно 10 одсто, док је кредитна активност забиљежила снажан раст од око 16 одсто, чак четири пута већи од пројектоване стопе раста БДП-а. Депозити расту по стопи од 4 одсто, што је изнад раста БДП-а, што указује на висок ниво повјерења грађана и привреде у банкарски систем.

Додатно охрабрује чињеница да је ниво некавалитетних кредита на историјском минимуму – 2,67 одсто, посматрано од 2007. године до данас, што потврђује да се раст кредитне активности одвија на здравим и одрживим основама – истиче Ремиковић.

Он је подсјетио да је ЦБЦГ почетком другог квартала 2024. иницирала, а све комерцијалне банке у Црној Гори прихватиле, акцију за снижавање каматних стопа за становништво, понудивши грађанима снижене каматне стопе на најтраженије врсте кредита.

– Као резултат ове иницијативе биљежимо тренд пада каматних стопа, како на укупан портфолио, тако и на нове кредите који се одобравају физичким лицима. У односу на март мјесец 2024. године, тј. прије почетка акције, када је просјечна пондерисана ефективна каматна стопа на новоодобрене кредите физичких лица износила 8,79 одсто, у децембру мјесецу 2025. године ова каматна стопа износи 6,66 одсто, тј. нижа је за 213 базних поена.

Са овако снажном основом, Централна банка Црне Горе наставља да испуњава своје стратешке циљеве, међу којима је један од кључних управо припрема финансијског система за чланство у ЕУ. Као вицегувернер, своју улогу видим у даљем јачању стабилности и одрживости система, унапређењу регулаторног и супервизорског оквира, развоју стручних кадрова и јачању институционалних капацитета Централне банке за будуће функционисање у оквиру Европског система централних банака.

Вјерујем да је повјерење кључна одредба стабилног финансијског система. Мој циљ је да, заједно са гувернерком **Иреном Радовић** и колегама из Централне банке, допринесем да Црна Гора у Европску унију уђе са стабилним, отпорним и кредитним финансијским сектором, способним да дугорочно подржи одржив економски развој и унапређење квалитета живота грађана.

Вјерујем да је повјерење кључна одредба стабилног финансијског система. Мој циљ је да, заједно са гувернерком **Иреном Радовић** и колегама из Централне банке, допринесем да Црна Гора у Европску унију уђе са стабилним, отпорним и кредитним финансијским сектором, способним да дугорочно подржи одржив економски развој и унапређење квалитета живота грађана.

■ **Која је суштина банкарске супервизије и гдје се у пракси најчешће уочавају слабости које захтијевају реакцију супервизора?**

– У савременом финансијском систему, фокус контроле је усмјерен прије свега на саме банкарске институције. Банке имају законску обавезу да послују у складу са прописима, да правилно уп-

Ремиковић

Бити вицегувернер значи служити јавном интересу

• **Шта за Вас значи функција вицегувернера Централне банке Црне Горе, посебно у моменту када је наша земља на прагу Европске уније?**

Функција вицегувернера Централне банке Црне Горе за мене представља велику част, али и снажну професионалну и личну одговорност, имајући у виду да је ријеч о позицији која подразумева служење јавном интересу, очување монетарне и финансијске стабилности и јачање повјерења грађана и инвеститора у банкарски и финансијски систем Црне Горе.

Ова улога има посебну тежину у тренутку када је Црна Гора у завршници процеса европских интеграција, која подразумева дубинско усклађивање регулаторног и супервизорског оквира са стандардима ЕУ, нарочито у области банкарства, које чини доминантни дио финансијског система. Централна банка у том процесу има централну улогу кроз примјену европских прописа, сарадњу са институцијама ЕУ и јачање отпорности финансијског система.

рављају ризицима и да штите средства својих клијената. Супервизија Централне банке има за циљ да провери да ли банке те обавезе испуњавају и да ли послују у складу са законом.

Најчешће слабости које захтијевају реакцију супервизора прије свега се односе на недовољно развијене или неадекватно примијењене политике управљања ризицима, нарочито кредитним ризиком, као и на слабости у интерним контролама. Из тог разлога, значајан сегмент контроле коју спроводи Централна банка односи се на проверу усклађености пословања банака са регулаторним захтјевима, укључујући адекватност капитала, ликвидност, резервисања и тачност финансијског извјештавања. Посебну пажњу захтијева и област лиценцирања банака, односно издавања дозвола за рад банкама, које морају испуњавати прописане услове, имати адекватне организационе капацитете, јасно дефинисане интерне процедуре и квалификовано особље, како би њихово пословање било у потпуности усклађено са важећим прописима. Додатно, контрола се

спроводи да би проблеми били препознати благовремено и отклоњени прије него што прерасту у значајне ризике. Супервизија има и превентивни карактер – да банке послују одговорно, да клијенти буду заштићени, а финансијски систем стабилан и усклађен са најбољим европским праксама.

■ **Да ли ће црногорски банкарски систем и ЦБЦГ бити спремни за 2028. годину и улазак на финансијско тржиште ЕУ?**

– Црногорски банкарски систем представља стабилан и функционалан дио финансијског система, са регулативом и супервизорским праксама које су у највећој мјери усклађене са правном тековином ЕУ. Врло интензивним и структурно важним регулаторним реформама, које је, посебно у последње двије године, предводила Централна банка Црне Горе, знатно су унапријеђени регулаторни оквир, супервизорски механизми и институционални капацитети.

Централна банка Црне Горе је током 2025. године испоручила комплетан сет закона и подзаконских аката неопходних за затварање

преговарачког поглавља 9 – финансијске услуге. Посебно је важан Закон о кредитним институцијама, којим се врши усклађивање са Директивом о капиталним захтјевима (ЦРД), који је Савјет ЦБЦГ усвојио и проследио Влади Црне Горе на даљу процедуру још у септембру 2025. године, знатно прије крајњег рока за усклађивање ове регулативе унутар ЕУ, који је за државе чланице био 11. јануар 2026. године. Оваква динамика јасно указује на снажну посвећеност и наmjеру Централне банке да Црна Гора у најкраћем року оствари пуну усклађеност са регулаторним стандардима Европске уније.

Спремност за чланство у ЕУ схватамо као континуиран и одговоран процес, који се спроводи у блиској сарадњи са банкарским сектором и европским институцијама. Управо такав систематичан приступ даје чврсту основу да Црна Гора 2028. године уђе у Европску унију са стабилним, отпорним и кредитним банкарским системом, спремним да функционише у оквиру јединственог европског финансијског тржишта.

На основу свега наведеног, са пуном сигурношћу могу да кажем да ће црногорски банкарски систем и Централна банка Црне Горе бити потпуно спремни за 2028. годину и пуну интеграцију у европско финансијско тржиште. Вјерујем да успјеси попут придруживања СЕПА и предстојеће имплементације TIPS Clone система за инстант плаћања на најбољи начин одсликавају одређене ЦБЦГ ка испуњавању европских стандарда и прије пуноправног чланства у ЕУ.

■ **Шта ће то значити за грађане Црне Горе у погледу финансијске сигурности, камата, кретања новца, капитала?**

– За грађане Црне Горе пуна интеграција у европско финансијско тржиште прије свега значи виши степен финансијске сигурности. Чланство у ЕУ подразумева примјену најстрожих правила у области контроле банака, заштите депозита и права клијената, што додатно јача повјерење у банке и стабилност система. Грађани ће имати сигурније банке, већу транспарентност и јасније механизме заштите у случају евентуалних проблема у финансијском сектору.

У погледу камата, улазак на европско финансијско тржиште значи постепено приближавање условима који важе у ЕУ, уз већу конкуренцију међу банкама и лакши приступ изворима финансирања. То дугорочно ствара простор за повољније каматне стопе, нарочито за стамбене и инвестиционе кредите, као и за развој нових финансијских производа. Иако камате зависе од ширег економског окружења, стабилнији систем и веће повјерење инвеститора дјелују у правцу смањења трошкова задуживања.

Када је ријеч о кретању новца и капитала, грађани и привреда ће имати лакши и сигурнији приступ европском тржишту. То значи једноставније прекограничне трансакције, већи проток инвестиција и могућност коришћења финансијских услуга под сличним условима као у државама чланицама ЕУ. У крајњем, такав амбијент доприноси већој економској стабилности, отварању нових радних мјеста и расту животног стандарда грађана.

С. ЋЕТКОВИЋ

Супервизију домаћих банака раде са Холанђанима, Белгијанцима и Њемцима

У септембру је покренут пројекат Пројекта потреба ЦБЦГ за усклађивањем са стандардима ЕСЦБ-а и Еуросистема, који се спроводи у сарадњи са партнерским институцијама Банком Холандије (ДНБ), Народном банком Белгије (НББ) и Централном банком Њемачке (Бундесбанк).

– Тај пројекат обухвата све аспекте рада Централне банке, укључујући и супервизију банака, са циљем да се до јуна текуће године идентификују области за унапређење и дефинише јасна мапа пута за даље реформе, како би ЦБЦГ по приступању ЕУ била у потпуности спремна за чланство у Европском систему централних банака и Еуросистему – објашњава Ремиковић.